

rar per molts conceptes. Però l'organització existeix i cal tenir l'esperança que un dia o altre comptarà amb la indispensable base econòmica.

Formen l'homenatge tres volums — els XXI-XXIII — de les «Actas y Memorias de la Sociedad Española de Antropología, Etnografía y Prehistoria», corresponents als anys 1946-48, encara que apareguts amb posterioritat a aquestes dates, que totalitzen 610 planes amb 63 gravats i 62 làmines. S'hi apleguen cinquanta-quatre treballs deguts a arqueòlegs, etnògrafs i antropòlegs espanyols i estrangers, entre els quals esmentarem, per referir-se a la nostra terra o contenir-ne moltes al·lusions, els deguts a J. Caro Baroja sobre la història del desxiframent de les escriptures hispàniques, J. M. Corominas sobre microlits en angle recte del magdalenian de la Bora Gran de Serinyà, Georg Kraft sobre els orígens dels celtes, F. Mateu i Llopis sobre les monedes visigodes de Girona, Ismael del Pan sobre la mitologia del drac a Espanya, L. Pericot sobre l'activitat arqueològica a Girona i els seus resultats per al coneixement del paleolític superior, J. San Valero sobre el neolític i la Península Hispànica, J. de C. Serra i Ràfols sobre agulles romanes d'os amb representació de caps femenins i Salvador Vilaseca sobre representacions de serps en poblats ibèrics del Baix Priorat.

— J. DE C. SERRA I RÀFOLS.

El primer Congrés del Pirineu. — Del dia 22 al 26 de setembre de 1950 tingué lloc a San Sebastián el Primer Congrés Internacional del Pirineu, organitzat per l'Institut d'Estudis Pirinencs, de Saragossa. Potser per primera vegada es reunien especialistes de camps científics molt allunyats, però amb una comunitat d'interès: el Pirineu, el qual havien d'estudiar des de tots els punts de vista, i en col·laboració modèlica per part d'investigadors i institucions de tot arreu, i d'una manera especial els d'ambdós costats de la serralada. En el fons aquesta atenció polifacètica respon a la mateixa estructura i manera d'ésser de l'Institut organitzador del Congrés. Foren nombrosos els congressistes inscrits,¹ així com les institucions (universitats, organismes científics, centres regionals, arxius, biblioteques i museus) representades.² En la sessió inaugural del Congrés, celebrada a la Sala d'Armes del Museu de Sant Telm, feren ús de la paraula Ll. Solé i Sabarís (Barcelona), Marquès d'Aycinena (San Sebastián), H. Gaussen (Tolosa) i Max Sorre (París), i Ll. Pericot (Barcelona) hi llegí un discurs sobre la cultura megalítica pirinenca.³

Durant les jornades del Congrés foren exposades i discutides setanta-vuit comunicacions. Deixant a part les seccions I (Geologia, Morfologia i Geofísica), II (Meteorologia, Edafologia, Botànica i Zoologia), IV (Geografia i Economia), perquè llur contingut resta massa allunyat del nostre camp de treball, esmentarem ací les més importants de les tres seccions restants. De la secció III (Prehistòria, Antropologia i Etnologia) ens interessen: *La prehistoria en el País Vasco* (J. M. de Barandiarán), *El tramo de vía Romana entre Ilerda y Celsa, y otros datos para el conocimiento de la comarca de los Monegros* (A. Beltrán), *La población prehistórica del Pallars, según los resultados de las investigaciones del Instituto de Estudios Pirenaicos* (J. Maluquer), *Problèmes de Cartographie préhistorique: La répartition géographique de l'Azilien pyrénéen* (L. Nougier), *Restos humanos de la Colonia Focense de Ampurias* (J. Pons), *La noche vispera y la mañana de San Juan en el Alto Ripollés y valle de Ribas de Freser* (J. Romeu), *Las invasiones germánicas en España, durante la segunda mitad del siglo III de J. C.* (B. Taracena), *Síntesis etnográfica del Pirineo español y problemas que suscitan sus áreas y elementos culturales* (R. Violant). Assenyalem de la secció V (Història, Art i Dret): *La frontera pirenaica durante*

1. Vegeu-ne la llista a «Pirineos», VI (1950), 595-600.

2. «Pirineos», VI, 572-573.

3. Publicat a «Pirineos», VI, 497-519.

el interregno aragonés (M. Dualde), *Notas sobre la evolución jurídico-pública de una comunidad local en el Pirineo catalán: Ager* (J. M. Font i Rius), *Esquisse d'une géographie des Châteaux des Pyrénées Françaises au Moyen Âge* (Ch. Higounet), *Un arancel de aduanas del siglo XI* (J. M. Lacarra), *Les routes des Pyrénées atlantiques et leur emploi au cours des âges* (E. Lambert), *El valle de Arán, la Nueva Planta y la invasión anglofrancesa de 1719* (J. Mercader), *El comercio entre Francia y la Corona de Aragón en los siglos XIII y XIV* (J. Reglà), *Principios de un método para la elaboración de los mapas históricos de un atlas pirenaico* (Ph. Wolf i J. Vicens). Cal anotar, entre els estudis de la secció VI (Filologia): *Más sobre pérdida de R - inicial* (M. Alvar), *Sobre metodología de la encuesta dialectal* (A. Badia i Margarit), *The evolution of -ll- in the aragonese dialect* (W. Elcock), *Sufijos en la toponimia medieval* (M. García Blanco), *El aragonés, idioma pirenaico* (A. Kuhn), *Remarques et projets de recherches sur le vocabulaire pyrénéen* (R. Lafon), *La importancia del gascón en los estudios de los idiomas hispánicos* (G. Rohlf), *Toponymes du versant nord des Pyrénées d'origine botanique* (J. Séguy).

A més, durant els dies del Congrés se celebraren altres actes científics (una conferència d'història, projecció de documentals, comentaris sobre fotografies del Pirineu, etc.), i, com és d'habitud en reunions semblants, diverses recepcions, visites, concerts i excursions. Cal destacar també, per la seva novetat i importància, l'anomenada «ponència general» del Congrés. Prèviament a la celebració d'aquest, hom havia distribuït entre els seus membres unes enquestes amb les vuit preguntes següents: 1) En la vostra especialitat, ¿quins estudis sobre el Pirineu creieu que han de realitzar-se amb més urgència?; 2) Quin mitjà trobeu més adequat per a realitzar-los?; 3) Amb quines col·laboracions es podria comptar?; 4) Vós podríeu col·laborar-hi?; 5) Quin tipus de mapa-base us sembla més apropiat per a cartografiar els resultats d'aqueixos estudis?; 6) Trobeu oportú que s'emprengui la confecció d'un Atlas del Pirineu?; 7) Com concebeu aquest Atlas?; 8) Quina és, per a vós, la manera més eficaç per a aconseguir la coordinació entre els pirineïstes i les societats científiques d'ambdós costats de la frontera? Aquest qüestionari fou contestat per molts congressistes, i, en començar el Congrés, tothom rebé l'*Avance de ponencia general* (Saragossa 1950; 118 pàgs.), on — ultra els patronats, comitès, llista de congressistes, programa, seccions, etc. — hom havia reproduït les vuit preguntes de la ponència i totes les contestes rebudes, degudament articulades per continguts, dins les sis seccions, tot en les dues llengües del Congrés (espanyol i francès). Aquesta ponència fou debatuda durant la sessió general del dia 26, en la qual el Congrés acordà la constitució de la Unió Internacional d'Estudis Pirinencs, amb l'organització d'un Comitè Permanent; aquesta Unió reflecteix, amb les seves sis seccions, les del Congrés, i, per la participació personal en els organismes rectors, representa una integració d'homes i d'organismes espanyols i francesos, per a orientar diversos estudis en col·laboració. Hom acordà també de publicar una bibliografia pirinenca retallable, amb cèdules d'una mida determinada (cosa que ja es va fent des de «Pirineos»), i la creació d'arxius fotogràfics, dipòsits de microfilm, etc. La sessió de clausura del Congrés fou celebrada el dia 26 al mateix Museu de Sant Telm, sota la presidència del Sots-secretari del Ministeri d'Educació Nacional. Hi intervingueren J. M. Casas Torres, Secretari del Congrés (Saragossa), V. Francia (San Sebastián), H. Gausen (Tolosa) i J. M. Albareda (Madrid). Moltes comunicacions havien estat ja publicades abans de començar el Congrés; les altres ho van essent dins la revista «Pirineos», on també es publicà la crònica general del Congrés, dades estadístiques, textos íntegres de discursos, etc.⁴ — A.-M. BADIA I MARGARIT.

4. «Pirineos», VI, 551-600.